

Au trecut două zeci și doi de ani de când un profesor mi-a schimbat viața. Nu faptul în sine este neapărat deosebit, căci asta ar trebui să facă profesorii în mod obișnuit, ci modul în care a făcut acest lucru. Uitându-mă cum au trecut toți acești ani, m-am hotărât să împărtășesc această poveste în cinstea Domnului Profesor care astăzi nu mai este printre noi.

Spre sfârșitul anului universitar 1995-1996 mă aflam într-o sală de examen la ASE. Eram student la "fără frecvență" al facultății de Cibernetică, Statistică și Informatică Economică. Era o sală din aceea cu calculatoare vechi, monitoare urâte și tastaturi murdare, undeva pe la etajul al doilea sau al treilea al "centrului de calcul", unde studenții vin să-și demonstreze cunoștințele informatice prin probe practice la calculator. Examen de assembler. Și dacă groaza indusă de specificul materiei de examen nu era suficientă, numele profesorului stârnea mereu panică: Ion Gheorghe Roșca.

Mă așez undeva în spate, cu gândul să-mi vină rândul mai târziu. Unul dintre colegi mă întreabă direct: "Assembler cu Roșca? Mai groaznic nu se putea!" Înghit în sec. Colegul continuă cu un glas pierdut: "Era mai bine cu Ivan. Tu ai fost la seminarii?" "Nu" îi răspund scurt gândindu-mă "ce seminarii, eu n-am fost nici măcar la vreun curs". Auzisem de la alți colegi cât este de important ca profesorul să te cunoască de la cursuri și seminarii dar eu nu avusesem timp de

așa ceva. Eram student la Aeronave iar asta îmi blocase mereu intențiile de a fi prezent la cursuri. Aveam informațiile doar din "xeroxări" masive ale cursurilor unor colege drăguțe "de la zi". M-am gândit să mai răsfoiesc puțin cursurile dar am renunțat. Oricum era unul din acele examene la care ți se dă o problemă iar tu trebuie să crezi pe loc și fără nici un fel de ajutor codul sursă al unui program perfect funcțional. Mi-am amintit de gândul care m-a salvat de atâtea ori: "trebuie doar să fiu eu, dacă știu să fac, o să fac, dacă nu, ce-o fi o fi" mi-am spus și am așteptat liniștit în bancă.

La sosirea Profesorului s-a făcut o liniște rece. Deși nu era foarte protocolar, prezența acestuia impunea respect. Era însoțit de încă un profesor pe care atunci nu-l cunoșteam. Pentru că erau mai mulți studenți decât calculatoarele disponibile ne-au scos afară urmând să fim chemați pe rând. După o vreme m-am auzit strigat. Mi-a revenit un loc la un calculator de la margine, chiar sub ochii Domnului Profesor care se plimba prin spațiul dintre mese. Am tras un bilet cu o problemă dintr-un set de bilete și un altul din al doilea set, probabil cu probleme "mai speciale", m-am gândit eu. Le-am înmănat Domnului Profesor care și-a notat numărul biletelor. S-a uitat la ele, a zâmbit în colțul mustății și mi-a urât "Succes!" privindu-mă rece în timp ce-mi întindea înapoi hârtiile. "Vă mulțumesc!" am răspuns leșinat și m-am dus la calculator. Nu știam ce probleme mi-au picat dar după zâmbetul dânsului nu puteau fi prea ușoare. "Ce-o fi o fi" mi-am spus din nou. Am parcurs biletele. O problemă era relativ cunoscută, dar nu o mai rezolvasem în assembler. Cea de a doua nici măcar nu știam că există pe lume. Chiar m-am întrebat: "La ce le-o trebui asta? Doar așa ca să ne încurce pe noi la examen?"

M-am apucat de lucru. Am început să clăpăcesc la tastatură cu frecvența tipică unui fost pianist. Am terminat codul pentru prima problema în circa cinci-șase minute. L-am compilat, l-am verificat, mergea. Am prins curaj. Între timp Domnul Profesor se plimba printre bănci și consulta monitoarele. Când venea lângă tine îngheteai. Se uita la monitor luuuuung și apoi își continua plimbarea fără să scoată măcar vreun gest. Am început să mă gândesc cum aș putea rezolva problema mai complicată. Mi-a venit o idee și am început melodia la tastatură. Tastele erau vechi și foarte zgomotoase, iar atunci parcă aveau chiar ecou. În câteva minute am terminat, am compilat, lipsea inițializarea unei variabile, am revenit, am modificat, am recompilat. "Chiar merge?" m-am întrebat. Am verificat din nou logica programului. Da, era clar că aceea este soluția. Mi-am dat seama totuși că am terminat prea repede și m-am gândit că poate am omis ceva. Ceilalți erau cu mâinile la frunte. Colegul de lângă mine rodea un creion. "Ce să fac acum?" m-am întrebat dar răspunsul a venit repede. Domnul Profesor m-a întrebat aproape imediat "Ați terminat?". "Da", am răspuns timid.

A venit la calculator. "Rulați prima problemă vă rog!" Am dat drumul primului program realizând atunci că profesorul știa exact care era prima problemă. "Introduceți următoarele numere:" și mi-a dictat un șir lung de numere. "Merge și cu numere mari?" "Desigur" i-am răspuns gândindu-mă că eu am rezolvat problema având în cap numai numere mari, cum eram obișnuit. Mi-a dat un alt set de date de intrare. Programul a funcționat perfect. "Vreau sa vad codul" mi-a spus. l-am arătat. L-a parcurs cu atenție. Apoi mi-a cerut să vadă codul celei de a doua probleme. Era rece, din tonul dânsului nu sesizăm vreo apreciere. "Ce-oi fi greșit? S-o face altfel aici la ASE?" mă gândeam. "Cum ați rezolva dacă am modifica puțin enunțul?" m-a întrebat. "Să spunem că ..." m-am înroșit instant, mă gândeam deja "ăsta nu mă cunoaște, nu m-a văzut pe la cursuri și seminarii și acum îmi caută nod în papură". Mi-a reformulat problema și mi-a cerut să o rezolv încă o dată. În noua variantă problema avea acum sens, era ceva ce putea fi aplicat în practică. Asta mi-a plăcut tare, mi-am dat seama că problema inițială nu-i plăcuse nici dânsului.

Am făcut un nou fișier de cod căci noul enunț generalizase problema. În vreo zece minute am compilat și am încercat cu vreo trei rânduri de date de intrare ca sa fiu sigur că totul este în regulă. Apoi m-am uitat la Domnul Profesor. Mă privea de departe și a înțeles imediat că am terminat, fără să-i mai spun ceva. A venit, s-a uitat cu mare atenție peste cod și mi-a spus "Veniți!". M-am ridicat mirat de faptul că nu m-a pus să rulez ultimul program. Am mers la catedră unde m-a întrebat: "Unde ați învățat programare?". "La Politehnică" i-am răspuns, "La Aeronave". "Cu cine ați făcut assembler?" "Nu am făcut assembler niciodată. Am făcut Pascal, Fortran și C++ cu Domnul SLVP". Nu i-a spus nimic numele celui amintit (cei din Aeronave știu despre coșmarurile pricinuite de SLVP care însă ne-au prins atât de bine :) "Ce vreți să faceți mai departe?" m-a întrebat Domnul Profesor de această dată cu un ton blând. Mirat de noul său ton m-am uitat la dânsul. Acum era un alt Roșca. Avea un zâmbet larg și prietenos. "Nu știu. Încă nu știu." i-am spus. Atunci m-a tras de-o parte spre colțul sălii. "Ar trebui să vă gândiți, aveți chemare" mi-a spus întinzându-mi carnetul de note. Carnetul era închis și nu știam ce notă mi-a pus. M-am gândit însă că este o notă de trecere după tonul pe care îl are și am răsuflat oarecum mai ușurat. "Am văzut mai multe soluții la a doua problemă dar rezolvarea dumneavoastră mi-a plăcut" a continuat dânsul cu același ton. Nu știam ce să mai spun. "Imi place programarea" i-am zis "deși n-am prea avut timp să vin pe la cursuri". "Aveți chemare" mi-a spus din nou, "gândiți-vă la asta, mai veniți să stăm de vorbă" și mi-a întins mâna zâmbindu-mi larg. l-am strâns mâna și am apucat să-i mulțumesc.

Pe coridor am deschis carnetul. "Nu se pooaaateee!" a strigat o colegă văzând rezultatul. "Zece? De la Roșca? Ești nebun!?"! Atunci nu am realizat exact ceea ce mi se întâmplase. Mai târziu mi-am dat seama de faptul că era singurul zece de prin carnet și că a fost prima și ultima dată când am vorbit cu Domnul Profesor. Din acel moment m-am gândit la sfatul dânsului de sute, poate de mii de ori, de fiecare dată cand realizăm că programăm cu mare plăcere, că iese bine ceea ce fac și mai ales atunci când viața mă întreba din nou pe unde e drumul. L-am căutat la catedră în vreo două rânduri dar nu l-am găsit. În 1998, cu încrederea pe care am primit-o în acele câteva clipe am decis că vreau să fac soft. Fără această experiență este posibil să fi rămas doar un inginer trecut prin ASE. Acum mă uit înapoi și aș alege oricând același drum. Între timp dânsul a rămas doar o amintire, prin faptele sale și prin felul său extrem de sever.

Vă mulțumesc Domnule Profesor! A fost o onoare să vă cunosc chiar și atât de puțin!

Cristian Păuna